

ARBEJDSLØSHED / LEDIGHED 30. juli 2021

Andelen af langtidsledige er højere end under finanskrisen

ANALYSE

Udarbejdet af
Erik Bjørsted
Cheføkonom
Frederik Olsen
Analytiker

Langtidsledigheden er efter 13 måneder i træk med stigninger omsider begyndt at falde, men langtidsledigheden falder ikke i samme takt, som den samlede ledighed. Derfor stiger andelen af ledige, som er langtidsledige. Omkring en tredjedel af de ledige er langtidsledige, og det er en lidt højere andel, end vi så i kølvandet på finanskrisen. Især blandt ledige 60-64-årige og ikke-vestlige indvandrere er andelen af langtidsledige høj.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Efter 13 måneder i træk med stigninger, er langtidsledigheden omsider begyndt at falde. Samlet var 35.000 arbejdsløse langtidsledige i maj. Langtidsledigheden falder dog ikke lige så kraftigt som den samlede ledighed, og derfor stiger andelen af ledige, som er langtidsledige fortsat.
- Samlet er knapt 33 procent af de arbejdsløse langtidsledige. Det er en lidt højere andel, end da andelen toppede under finanskrisen.
- Ældre er hårdere ramt af langtidsledighed end unge. Blandt de 25-29-årige ledige er lidt mere end hver fjerde langtidsledig, mens det for personer fra 35 år og opefter er mere end hver tredje, som er langtidsledig. Særligt blandt 60-64-årige ledige er andelen af langtidsledige høj, hvor mere end 40 procent er langtidsledige.
- Ser man på herkomst er langtidsledigheden højest for indvandrere fra ikke-vestlige indvandrere, hvor 44 procent af de ledige er langtidsledige. For danskere er det 30 procent.

Efter 13 måneder i træk med stigninger, er langtidsledigheden omsider begyndt at falde. Det viser nye tal fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR). Langtidsledigheden nåede at vokse med 17.800 fuldtidspersoner fra marts 2020 til april 2021 inden kurven knækkede, og antallet af langtidsledige nåede dermed at passere 40.000 fuldtidspersoner.

35.000 langtidsledige

I maj faldt antallet af langtidsledige til 35.00 fuldtidspersoner. Det er et stort fald, men langtidsledigheden falder ikke i samme takt, som den samlede ledighed. Derfor er andelen af ledige, som er langtidsledige fortsat voksende. Dertil kommer, at faldet i antallet af langtidsledige fra april til maj er overvurderet, fordi tallene for maj er foreløbige, og STAR forventer, at antallet af langtidsledige bliver opjusteret i maj på grund af forsinkede indberetninger. Endelig er det ikke sikkert, at de langtidsledige er kommet i arbejde. Nogen kan være overgået til andre ydelser, som man ikke medregner i ledighedstallene.

Man defineres som langtidsledig, når man har været ledig i mindst 80 procent af tiden indenfor de seneste 12 måneder.

FIGUR 1

Antallet af langtidsledige er begyndt at falde

Figuren viser udviklingen i antallet af langtidsledige fra januar 2007 til maj 2021.

Anm.: Data er korrigeret for sæsonudsving. Seneste måned er maj 2021. Langtidsledige er ledige, som har været ledige i mindst 80 procent af tiden inden for de seneste 12 måneder.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Høj andel af langtidsledige

På trods af faldet i langtidsledigheden i maj er andelen af ledige, som er langtidsledige, fortsat voksende, fordi den samlede ledighed er faldet mere end langtidsledigheden. Dermed er næsten 33 procent af ledige langtidsledige, og det er en lidt højere andel end under finanskrisen. Det fremgår af Figur 2.

Det illustrerer, at selvom flere er begyndt at komme i arbejde, smitter det ikke i lige så høj grad af på de grupper, der står på kanten af arbejdsmarkedet. Det skyldes, at jo længere tid de arbejdsløse går ledige, jo vanskeligere er det at komme tilbage i arbejde. Ofte er arbejdsgiverne mere tilbøjelige til at ansætte

personer, som kun har været ledige i kort tid, eller som slet ikke har været ledige, end dem, der har gået ledige længe. Og de ledige begynder at miste troen på sig selv og deres kvalifikationer begynder at ruste. Derfor er et boom i økonomien heller ikke ensbetydende med, at der bliver jobfest for alle. Særligt ikke, hvis man som ledig ikke har de efterspurgte kvalifikationer eller arbejdsgiverne tvivler på de lediges kompetencer, fordi man er gået ledig i lang tid.

FIGUR 2

Andelen af arbejdsløse, som er langtidsledige, er vokset markant det seneste år

Figuren viser andelen af ledige, som er langtidsledige.

Anm.: Data er korrigeret for sæsonudsving. Seneste observation er maj 2021. Man er langtidsledig, når man har været ledig i mindst 80 procent af tiden indenfor de seneste 12 måneder.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Det skal understreges, at selvom stigningen i langtidsledigheden under krisen har været alvorlig, og andelen af ledige, som er langtidsledige, er høj, er antallet af langtidsledige ikke vokset kraftigere, end det plejer at gøre, når vi bliver ramt af en krise.

De historiske erfaringer fra midten af 90'erne og frem til 2019 – inden pandemien – peger på, at når arbejdsløshedsprocenten vokser med 1 procentpoint, vokser langtidsledighedsprocenten (antallet af langtidsledige i procent af arbejdsstyrken) typisk med 0,35 procentenheder. Groft sagt betyder det, at langtidsledigheden typisk vokser med 35 procent af stigningen i arbejdsløsheden. Lignende undersøgelser foretaget af OECD¹ og finansministeriet² har fundet et lidt større gennemslag på hhv. 38 procent og 44 procent. Under denne krise er langtidsledigheden vokset med ca. 32 procent af stigningen i ledigheden.

Gennemslaget har dermed været lidt mindre, end de historiske erfaringer fra før krisen, tilsagde. Det er interessant, fordi der har været spekulationer om, hvorvidt de gratis dagpengeklip og suspenderingen af aktiveringsindsatsen under nedlukningen ville give anledning til en ekstraordinær stor stigning i antallet af langtidsledige. Det lader ikke til at have været tilfældet.

Beregningen af det historiske gennemslag er nærmere beskrevet i metodeafsnittet nederst i analysen.

Ældre ledige er hårdt ramt af langtidsledighed

Den aldersgruppe, som har den højeste andel af langtidsledige, er de 60-64-årige. I denne aldersgruppe er mere end 40 procent af de ledige langtidsledige. Før krisen var det lidt mere end 25 procent af de 60-64-årige ledige, som var langtidsledige.

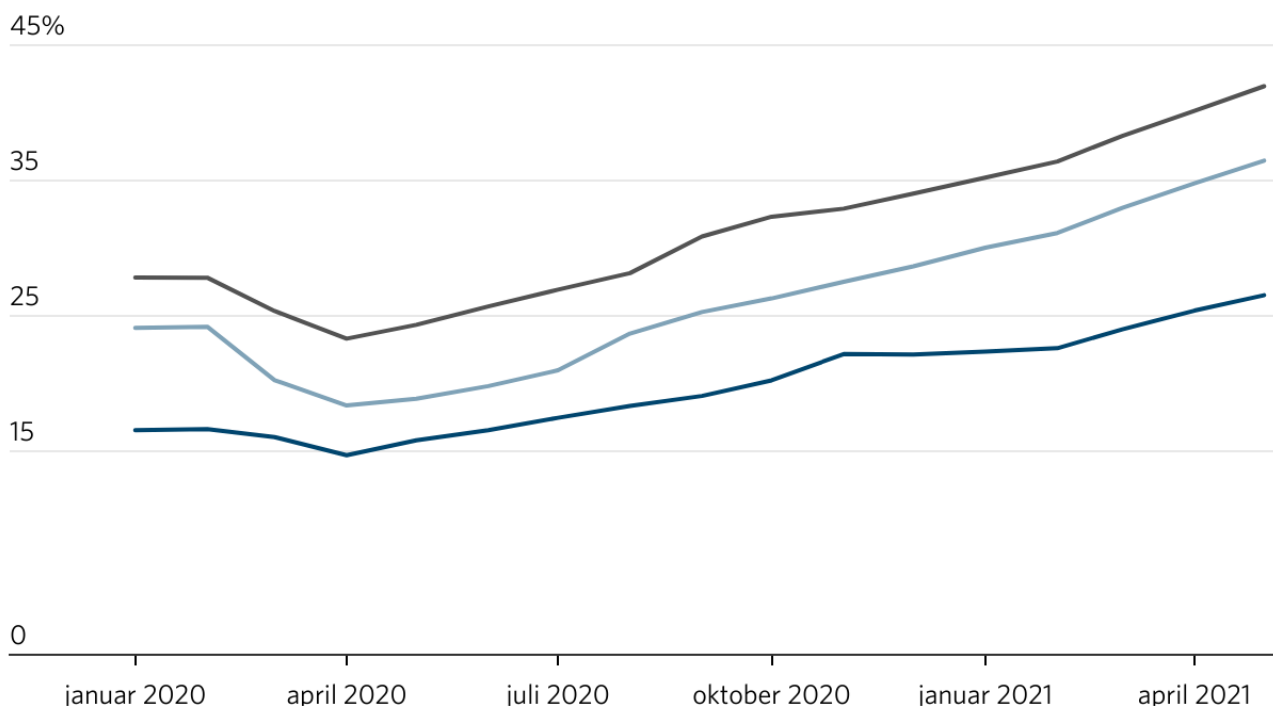
Blandt de ledige unge mellem 25 år og 29 år er det 26,5 procent, som er langtidsledig. Det fremgår af Figur 3. Selvom det er de 25-29-årige, som har den højeste arbejdsløshedsprocent, er andelen af langtidsledige ikke så høj, som for de ældre aldersgrupper.

FIGUR 3

Ældre hårdt ramt af langtidsledighed

Figuren viser andelen af ledige, som er langtidsledige, opdelt på alder.

— 25-29 år — 45-49 år — 60-64 år

Anm.: Data er korrigeret for sæsonudsving. Seneste observation er maj 2021. Man er langtidsledig, når man har været ledig i mindst 80 procent af tiden indenfor de seneste 12 måneder.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Ledige ikke-vestlige indvandrere er hårdest ramt af langtidsledighed

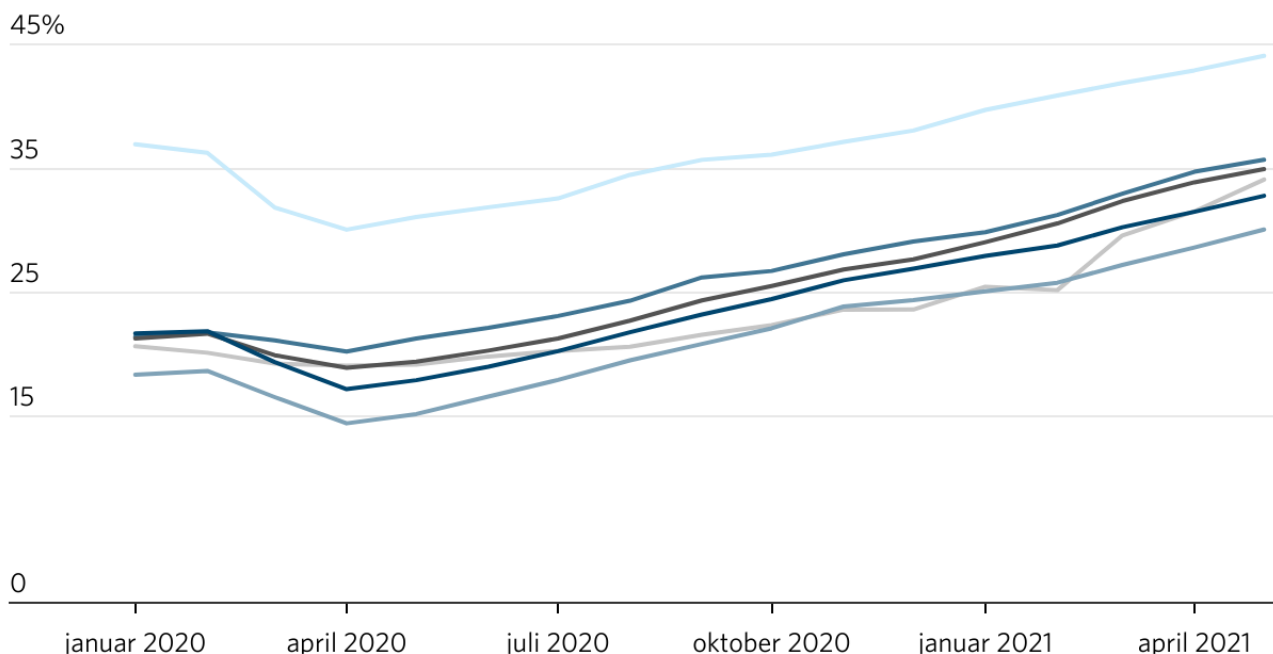
Ser vi på herkomst, er der klart flest langtidsledige blandt de ledige ikke-vestlige indvandrere. Blandt de ledige ikke-vestlige indvandrere er 44 procent langtidsledige. Blandt ledige personer med dansk herkomst er det til sammenligning 30 procent, som er langtidsledige.

Stigningen i andelen af langtidsledige ikke-vestlige indvandrere har dog under krisen ikke været kraftigere end for de andre herkomstgrupper.

FIGUR 4

Ikke-vestlige indvandrere hårdt ramt

— Herkomst i alt — Personer med dansk oprindelse — Indvandrere fra vestlige lande
 — Efterkommere fra vestlige lande — Indvandrere fra ikke-vestlige lande
 — Efterkommere fra ikke-vestlige lande

Anm.: Data er korrigeret for sæsonudsving. Seneste observation er maj 2021. Man er langtidsledig, når man har været ledig i mindst 80 procent af tiden indenfor de seneste 12 måneder.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Langtidsledige har brug for målrettet hjælp

Langtidsledighed kan udvikle sig til en alvorlig senfølge af coronakrisen. Flere kan med tiden miste fodfæstet på arbejdsmarkedet, og det vil skade de offentlige finanser og væksten – og de ledige selv.

Årsagerne til at arbejdsløse er langtidsledige er vidt forskellige, og derfor er der heller ikke en one-size fits-all løsning på problemet. Nogle har ikke de rigtige kvalifikationer og behøver uddannelse, andre har måske gennemført en uddannelse, men mangler hjælp til at åbne døren hos en virksomhed, så de kan bevise deres værd. For indvandrere kan der være sproglige barrierer. I takt med at man går ledig, kan der

også melde sig helbredsmæssige og sociale problemer, som gør det vanskeligere at finde fodfæste på arbejdsmarkedet, ligesom ens netværk kan blive svækket, jo længere tid man går ledig.

Beskæftigelsesindsatsen skal være målrettet arbejdsmarkedet og tage udgangspunkt i den enkelte ledige situation.

Under coronakrisen er politikerne kommet med flere tiltag, som skal få flere langtidsledige i job eller i uddannelse. Senest er et bredt flertal i folketinget blevet enige om en målrettet hjælp til langtidsledige på 159 mio. kr., hvor der blandt andet er fokus på håndholdt hjælp til ledige seniorer.

Udover den netop indgåede aftale er mulighederne for at blive opkvalificeret også blevet styrket under coronakrisen. Som en midlertidig ordning kan ledige ufaglærte eller faglærte med en forældet uddannelse opkvalificere sig på 110 procent af dagpengesatsen.

Ordningen omfatter uddannelser inden for områder, hvor der vurderes at være mangel på arbejdskraft. Det kan for eksempel være som elektriker, montageoperatør inden for vindemølleindustrien, ventilationstekniker eller VVS- og energispecialist. Der er altså tale om opkvalificering, som er målrettet arbejdsmarkedet.

Ordningen er indtil videre en succes. Det er godt for den enkelte arbejdsløse, der forbedrer sine jobchancer på fremtidens arbejdsmarked, og det er godt for samfundet, fordi vi kommer til at mangle faglærte hænder. Derfor anbefaler vi også, at ordningen gøres permanent.

Metode: Beregning af historisk gennemslag fra ledighed til langtidsledig

I beregningen af det historiske gennemslag fra ledighed til langtidsledighed estimeres følgende ligning:

$$\text{DiffLU} = \kappa + \alpha_1 \text{diff}(\text{LU}_{-1}) + \dots + \alpha_5 \text{diff}(\text{LU}_{-5}) + \beta_1 \text{diff}(\text{U}_{-1}) + \dots + \beta_5 \text{diff}(\text{U}_{-5}) + \epsilon$$

LU er antallet af langtidsledige i procent af arbejdsstyrken.

U er antallet af arbejdsløse i procent af arbejdsstyrken.

$\text{diff}(LU)$ er forskellen mellem indeværende periodes langtidsledighed og foregående periodes langtidsledighed. Dvs. $\text{diff}(LU) = LU - LU_{-1}$. Tilsvarende er $\text{diff}(U)$ forskellen mellem indeværende periodes arbejdsløshedsgrad og foregående periodes arbejdsløshedsgrad.

α_i

, β_i

og k

er konstanter.

Vi estimerer ligningen på kvartalsdata, og vi begynder med fem lags i ligningen. Hvis parameteren til en forklarende variabel på ligningens højreside er insignifikant, bindes den til nul, hvorefter ligningen reestimeres.

For at undgå problemer med endogenitet anvendes kun laggede værdier af arbejdsløsheden, som forklarende variable. Den effektive estimationsperiode dækker 3. kvartal 1997 til og med 4. kvartal 2019.

Det anvendte ledighedsbegreb er den registrerede bruttoledighed.

Estimationsresultaterne fremgår af nedenstående tabel.

TABEL

Estimationsresultater

Tabellen viser resultaterne af beregning af historisk gennemslag fra ledighed til langtidsledig.

	Estimat	T-værdi
Diff(LU(-1))	0,431244	5,48
Diff(LU(-5))	-0,138286	-3,20
Diff(U(-2))	0,140483	-2,02
Diff(U(-3))	0,107095	4,94
Konstant	-0,000090	2,98

Anm.: $R^2 = 0,86$, AR 1-5 test: $F(5,80) = 1.4598$ [0.2123], ARCH 1-4 test: $F(4,82) = 0.38295$ [0.8202], Normality test: $\chi^2(2) = 3.3315$ [0.1890], Hetero test: $F(8,81) = 1.5910$ [0.1404]

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

En T-værdi på 2 eller derover indikerer, at den forklarende variabel har en statistisk signifikant effekt på langtidsledigheden, og derfor er relevant at tage med i beregningen.

$R^2 = 0,86$ angiver, at den estimerede relation kan forklare ca. 86 pct. af variationen i langtidsledighedsgraden. Der er ikke tegn på autokorrelation eller heteroskedacitet i restleddene. Hypotesen om normalfordelte restled kan også accepteres.

Hypotesen om enhedsrod i restleddene afvises også. Alt i alt er de statistiske egenskaber af den estimerede ligning derfor meget tilfredsstillende.

Gennemslaget af en stigning i arbejdsløshedsprocenten kan ud fra den estimerede ligning beregnes til at være på 0,35. Dvs. når ledighedsprocenten stiger med 1 procentpoint, vil langtidsledighedsprocenten på langt sigt vokse med 0,35 procentpoint.

OECD(2009) og finansministeriet (2009) har ved hjælp af lignende metoder beregnet et gennemslag på hhv. 0,38 og 0,44.

Litteratur

OECD (2009); Adjustments to the OECD's method of projecting the NAIRU, OECD, Economics Department, June 2009.

Finansministeriet (2009); Økonomisk Redegørelse, december 2009.

-
- 1 OECD (2009); Adjustments to the OECD's method of projecting the NAIRU, OECD, Economics Department, June 2009.**
 - 2 Finansministeriet (2009); Økonomisk Redegørelse, december 2009.**